

Wat *Je Maintiendrai* over de beginsselverklaring te schrijven had, verscheen onder de kop 'Vertroebeling van de politieke atmosfeer':

'En nu, ofschoon de afgelopen vier oorlogsjaren alle politieke verhoudingen ten onzent nog sterker dan voorheen hebben omgewoeld en talrijke jongeren politiek mondig zijn geworden buiten alle vroegere tegenstellingen om, nu komt plotseling *Trouw* . . . de antithese opnieuw de inzet maken ener politieke constructie . . . Het is feitelijk even onjuist om de termen 'links' en 'radicaal' als om die van 'christelijk' en 'nationaal' met elkaar te vereenzelvigen. Er zijn in de kringen, welke men vroeger rechts noemde, talrijke radicalen te vinden, terwijl wij alle behoudsgezinden uit het vroegere zogenaamde linkse kamp niet gaarne de kost zouden geven.'¹

Op dat laatste wees ook Frans Goedhart in *Het Parool*.² Hij noemde 'de verklaring van *Trouw* c.s.' (een typerende formulering!) 'in de grond van de zaak een poging om (naar het oude anti-revolutionaire voorbeeld) de afgeleefde antithese, die het land verdeelde in Christenen en heidenen, nieuw leven in te blazen . . . Het is', schreef hij ook,

'wel uitermate teleurstellend en bedroevend, dat vier groepen, die zo'n flink aandeel in het verzet tegen de bezetter hadden en hebben, . . . zich thans gereed maken om na verjaging van de Duitsers de vooroorlogse verhoudingen zo snel mogelijk te helpen herstellen.'³

Dat *Trouw*, wat de partij-indeling betrof, geen ongewijzigde voortzetting van die vooroorlogse verhoudingen beoogde, bleek in februari toen het blad zich uitsprak ten gunste van de vorming van 'een positief-christelijke partij' waarin de Anti-Revolutionaire Partij en de Christelijk-

¹ *Je Maintiendrai*, V, 9 (begin jan. 1945), p. 3. ² *Het Parool*, 80 (9 jan. 1945), p. 2. ³ Na lezing van deze laatste passage in *Het Parool* schreef in Kampen de LO'er van der Kamp over hen die een 'vernieuwing' voorstonden in de zin van *Het Parool* en *Vrij Nederland*: 'Zich uitgevende voor democraten en voor Nederlanders met het monopolie van nationale zin, zullen ze straks (want dat ze een heel goede gooi doen naar 't roer van het schip van Staat, is voor mij vast, de historische wind hebben ze volstandig mee!) de lijn van Hitler doortrekken, zij het voorhands zonder concentratiekampen. De parallel met de Franse Revolutie . . . wordt in dit opzicht met de dag duidelijker . . . Het enige wat ons overblijft te doen is: trouw op onze post blijven. Onze stem te laten horen als roependen in een staatsocialistische woestijn. Onverpoosd te waarschuwen en (o paradox des geloofs!) blijde te zijn als het zo ver komt dat wij of onze kinderen door komsomols worden doodgeknuppeld.' (A. van Boven: *Jan Jansen in bezet gebied*, p. 442-43)